

HØRINGSNOTAT

Resumé og kommentarer til hørings svar vedrørende forslag til lov om en ekstra økonomisk støtte til ældrecheckmodtagere, engangsbeløb til uddannelsessøgende, der modtager stipendium som tillæg på grund af en funktionsnedsættelse eller som enlige forsørgere samt ophævelse af lov om den sociale pensionsfond

J.nr. 23/01200 - 2023-1718

YS
LORO
CAA

Indledning

Lovforslaget blev sendt i høring i perioden fra den 2. marts 2023 til den 8. marts 2023.

Lovforslaget har været i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatrådet, Akademisk Arkitektforening, Ankestyrelsen, Arbejdsmarkedets Tillægspension, BDO Revision, Bedre Psykiatri, Beskæftigelsesrådet, Børne- og Kulturchefforeningen, Børnerådet, Børns Vilkår, Dansk Magisterforening, Dansk Retspolitisk Forening, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Advokater, Danske Akasser, Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Bestyrelserne, Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier, Danske Erhvervsakademier, Lederne, Danske Gymnasieelevers Sammenslutning, Danske Gymnasier, Danske HF & VUC, Danske Landbrugsskoler, Danske Patienter, Danske Professionshøjskoler, Danske Regioner, Danske Revisorer, Danske Seniorer, Danske SOSU-skoler – Bestyrelserne, Danske SOSU-skoler, Danske Studerendes Fællesråd, Danske Universiteter, Datatilsynet, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, Det Centrale Handicapråd, Erhvervsskolernes Elevorganisation, Erhvervsstyrelsen, Faglige seniorer, FGU Danmark, Finans Danmark, Finansrådet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Finanstilsynet, Foreningen af Danske Lægestuderende, Foreningen af Kommunale Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedschefer i Danmark, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Forsikring & Pension, Frivilligrådet, FSR - Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Institut for Menneskerettigheder, Jobrådgivernes Brancheforening, Kooperationen, Landssammenslutningen af Handelsskoleelever, LAP - Landsforeningen Af nuværende og tidligere Psykiatribrugere, Lægeforeningen, Lærerstuderendes Landskreds, Mødrehjælpen, Nationalbanken, Pension Danmark, Psykiatrifonden, Pædagogstuderendes Landssammenslutning, Red Barnet, Retssikkerhedsfonden, Rigsrevisionen, Rådet for Etniske Minoriteter, Rådet for psykisk

sårbare på Arbejdsmarkedet, Rådet for Socialt Udsatte, Sammenslutningen af Danske Socialrådgiverstuderende, Sammenslutningen Unge med Handicap (SUHM), SAND, SIND, Sundhedskartellet, Sygeplejestuderendes Landssammenslutning, Udbetaling Danmark og Ældre Sagen.

Fra de myndigheder og organisationer m.v., som lovforslaget har været sendt i høring til, er der modtaget høringssvar fra følgende:

Ankestyrelsen, Danske Patienter, Danske Seniorer, Danske SOSU-skoler og Danske SOSU-skoler - Bestyrelserne, Datatilsynet, Faglige Seniorer, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Finanstilsynet, LAP – Landsforeningen Af nuværende og tidligere Psykiatribrugere, Rigsrevisionen, Rådet for Psykisk Sårbare på Arbejdsmarkedet, Udbetaling Danmark og Ældre Sagen.

Følgende havde ingen bemærkninger til lovforslaget:

Ankestyrelsen, Børne- og Kulturchefforeningen, Danske Patienter, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Finanstilsynet, Rigsrevisionen, Rådet for Psykisk Sårbare på Arbejdsmarkedet, Udbetaling Danmark.

I det følgende afsnit er en oversigt over hovedindholdet af de modtagne høringssvar samt Beskæftigelsesministeriets og Uddannelses- og Forskningsministeriets bemærkninger hertil. For en fuldstændig gennemgang af samtlige indsendte synspunkter henvises til vedlagte høringssvar.

Generelle bemærkninger

Danske Seniorer, LAP- Landsforening Af nuværende og tidligere Psykiatribrugere og Danske SOSU-skoler og Danske SOSU-skoler – Bestyrelserne støtter op om lovforslaget.

Beskæftigelsesministeriets bemærkning:

Beskæftigelsesministeriet anerkender den udtrykte tilfredshed med forslaget, der kommer til at gavne mange borgere, der er økonomisk vanskeligt stillede som følge af de fortsat høje priser.

Faglige Seniorer støtter ophævelsen af lov om den sociale pensionsfond.

Bemærkninger til lovforslaget

Ældre Sagen og Faglige Seniorer er generelt positive for den indgåede *Aftale om inflationshjælp*.

Ældre Sagen finder imidlertid, at der er behov for en langt mere omfattende hjælp. Det er ikke kun de knap 300.000 folkepensionister, der modtager ældrecheck, der har behov for hjælp.

Faglige Seniorer havde gerne set, at man politisk havde identificeret en gruppe af førtidspensionister, modtagere af seniorpension og tidlig pension, som også kunne være berettiget til en ekstra økonomisk støtte i lighed med, hvad der var tilfældet med den første inflationshjælp.

Beskæftigelsesministeriets bemærkning:

Partierne bag Aftale om inflationshjælp har valgt at give en ekstra økonomisk støtte til modtagere af ældrecheck, der skal kompensere de økonomisk vanskeligst stillede pensionister med små formuer og lave indkomster, og som derfor rammes særligt hårdt af de høje priser.

Faglige Seniorer opfordrer til, at lovforslaget sikrer, at de folkepensionister, som allerede nu er godkendt til ældrecheck i 2023, får mulighed for at modtage den ekstra økonomiske støtte allerede i 1. runde frem til 1. maj 2023, dels sikrer mulighed for i opfølgende runder at sikre, at personer, der senere som efterregulering eller ved årsopgørelsen for 2023 bliver godkendt til at modtage af ældrecheck, også får den ekstra økonomiske støtte.

Beskæftigelsesministeriets bemærkning:

Det fremgår af lovforslaget, at udbetalinger bliver foretaget i fire runder for at sikre, at ekstra økonomisk støtte så vidt muligt udbetales automatisk til hele den berettigede personkreds, der modtager ældrecheck for 2023. Første udbetaling af 5.000 kr. forventes så vidt muligt at ske i maj 2023 for de folkepensionister, der frem til og med udbetalingstidspunktet har fået udbetalt ældrecheck for 2023. Anden udbetaling vil ske i september 2023. Der vil herefter være to automatiske udbetalinger af ekstra økonomisk støtte i forbindelse med den årlige efterregulering af pensionerne i 2024 for det foregående kalenderår, hvor folkepensionisten kan have fået ret til ældrecheck for 2023 og dermed ret til ekstra økonomisk støtte. Den sidste automatiske udbetaling vil ske ultimo 2024 på baggrund af en ny udsøgning af målgruppen, hvor de pensionister, som tidligere har fået udbetalt ekstra økonomisk støtte, dog ikke vil indgå. De folkepensionister, der ikke automatisk har modtaget ekstra økonomisk støtte fra Udbetaling Danmark, kan ansøge om at få støtten udbetalt frem til 31. december 2025, hvis det viser sig, at pensionisten i denne periode får efterbetalt ældrecheck for 2023, f.eks. grundet sen efterregulering.

Faglige Seniorer lægger også vægt på, at lovforslaget sikrer alle modtagere af ældrecheck den ekstra økonomiske hjælp og at det ikke er afgørende, om ældrechecken har været nedsat på grund af pensionistens personlige tillægsprocent eller brøkpension. Der er desværre mange pensionister, der som følge af både grænser for indkomst og formue, får nedsat ældrecheck, men som må anses for at være berettiget til økonomisk hjælp.

Ældre Sagen bemærker, at hjælpen bør målrettes i forhold til indkomst, så også folkepensionister med lidt for stor likvid formue, men en lav indkomst, bliver berettiget til hjælp. Det kan ske ved at anvende den personlige tillægsprocent, der også indgår ved beregningen af ældrechecken.

Derudover finder Ældre Sagen ikke, at der med gentagelsen af en skattefri check på 5.000 kr. til alle modtagere af ældrecheck er tale om en fordeling af hjælpen, der i tilstrækkelig grad tilgodeser de økonomisk mest udsatte.

Beskæftigelsesministeriets bemærkning:

Lovforslaget udmønter dele af Aftale om inflationshjælp. Derudover følger udmøntningen samme model for udbetalinger, som blev vedtaget i den seneste lov om

en ekstra økonomisk støtte til modtagere af ældrechecken (lov nr. 1367 af 13. september 2022). Derfor er det eneste kriterium for at modtage den ekstra økonomiske støtte, at folkepensionisten er berettiget til og har fået udbetalt ældrecheck for 2023.

Faglige Seniorer anfører, at der ikke udbetales ekstra økonomisk støtte til dødsboet efter en pensionist, der på 'udbetalingstidspunktet' er afgået ved døden. Faglige Seniorer finder denne grænse snæver.

Der vil givetvis være en del pensionister, som også har en ægtefælle, der er pensionist, og som ikke har reserver til at modstå fortsat høje priser og som på den måde får frataget en ekstra økonomisk hjælp pludseligt. Hvis den afdøde har fået udbetalt ældrecheck, så er det rimeligt, at boet f.eks. en efterladt ægtefælle får den skattefri økonomiske støtte.

Beskæftigelsesministeriets bemærkning:

Lovforslaget følger de gældende regler efter lov om social pension, hvorefter retten til sociale pensioner bortfalder ved ydelsesmodtagerens dødsfald. Baggrunden for dette er, at der ikke længere er et forsørgelsesgrundlag.

Faglige Seniorer gør opmærksom på, at det kræver en ekstra informationsindsats at nå ud til de berettigede, men også til personer, der potentielt kunne blive godkendt til ældrecheck i 2023. Ligeså er det vigtigt med præcise regler for klageadgang.

Beskæftigelsesministeriets bemærkning:

Beskæftigelsesministeriet har taget bemærkningen til efterretning og er enig i, at det er vigtigt med præcise og klare regler for klageadgang. Udbetaling Danmarks afgørelser om ældrecheck kan påklages efter de gældende regler i lov om social pension.

Øvrige emner

Ældre Sagen anfører, at folkepensionen i 2022 blev reguleret med 1,2 pct., mens inflationen var på 7,7 pct. Dvs. en udhuling af pensionens købekraft på ca. 6,5 pct., og udhulingen fortsætter i 2023. Folkepensionen er blevet reguleret med 3 pct. i 2023, men forventningerne til inflationen er langt højere, ikke mindst efter der er indgået overenskomster på det private arbejdsmarked, der må forventes at give lønstigninger på 10–11 pct. i de næste to år.

De store lønstigninger, der er aftalt på det private arbejdsmarked, vil med de nuværende regler tidligst få betydning for reguleringen af pensionerne i 2025, samtidig med at lønstigningerne kan føre til yderligere prisstigninger i 2023 og 2024.

Ældre Sagen foreslår derfor, at reguleringen af pensionerne og de øvrige forsørgelsesydelse fremrykkes. Det vil give mest til dem, der har den svageste økonomi og er hårdest ramt af inflationen. En ekstraordinær forhøjelse af ydelserne i 2023 kan aftrappes i takt med, at reguleringen af overførslerne indhenter udviklingen i priser og lønninger, sådan at de offentlige budgetter ikke påvirkes på lang sigt.

Beskæftigelsesministeriets bemærkning:

Nærværende lovforslag udmønter den del af Aftale om inflationshjælp, der indeholder en skattefri ekstra økonomisk støtte på 5.000 kr. til folkepensionister, der er berettiget til og har fået udbetalt ældrecheck for 2023. Aftalepartierne blev endvidere enige om, at der skal udbetales et skattefrit engangsbeløb på 1.000 kr. til uddannelsessøgende, der modtager stipendium som tillæg på grund af en funktionsnedsættelse (SU-handicaptillæg) eller som enlige forsørgere. Ældre Sagens forslag ligger derfor uden for aftalens rammer.

Datatilsynet bemærker, at for så vidt angår behandlingen af særlige kategorier af personoplysninger omfattet af forordningens artikel 9, kræves, at der ud over en undtagelse i databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, også identificeres et behandlingsgrundlag i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra a-f, førend der kan ske behandling af personoplysninger omfattet af forordningens artikel 9.

Datatilsynet bemærker endvidere, at reglerne i lovforslaget medfører, at myndighedernes behandling af personoplysninger vil kunne undtages fra oplysningspligten i databeskyttelsesforordningens artikel 14, stk. 5, litra c, om indsamling og videregivelse, der er udtrykkeligt fastsat i medlemsstaternes nationale ret, og som fastsætter passende foranstaltninger til beskyttelse af den registreredes legitime interesser.

Endelig lægger Datatilsynet til grund, at også reglerne om behandlingssikkerhed, herunder bl.a. passende kryptering, og de registreredes rettigheder, vil blive iagttaget.

Beskæftigelsesministeriets og Uddannelses- og Forskningsministeriets bemærkning:

Ministerierne har noteret sig Datatilsynets bemærkninger og kan i det hele henvise til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 4, om behandling af personoplysninger og forholdet til databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven. Der henvises heri til såvel databeskyttelsesforordningen art. 6, stk. 1, litra e, som artikel 9, stk. 2, litra f. Det er endvidere anført i lovforslagets bemærkninger, at behandlingen af ansøgningssagerne skal ske under iagttagelse af reglerne i databeskyttelsesforordningens kapitel III om den registreredes rettigheder. Reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven, herunder de grundlæggende principper i forordningens artikel 5, forudsættes i øvrigt at blive iagttaget i forbindelse med de nævnte behandlinger af personoplysninger, herunder i forbindelse med behandling af oplysninger om ydelsesmodtagere.